

020-kentän uusi ohjeistus

Martin Engberg
Talonmiehen tuokio 35
9.2.2023

Yleisesti

- Kumean ohjeet päivitetty 020-kentän osalta
 - [RDA Sovellusohje](#)
 - [Aineistokohtaiset työohjeet](#)
- Käytössä ensi maanantaista alkaen, 13.2.2023
- 020-kentän työryhmässä
 - Anne-Mari Salmela, Anneli Renfors, Heidi Ronkainen, Katja Hyvärinen, Minna Kantanen, Ville Huhtala, Martin Engberg

Aiheesta aikaisemmin

28.10.2021 Kirjastoverkkopäivien työpaja

- [Ajankohtaisia kuvailuasioita Kumealta](#)
- Case: sama vai eri tietue, puheenvuoroja kirjastoilta
- Viisi puheenvuoroa

9.12.2021 [Talonmiehen tuokio 29](#)

- [Sama vai eri tietue - yhteenvetoa Kuvailutyöpajasta 28.10.2021 ja jatkotoimet](#) / Minna Kantanen

29.11.2022 [Yhteistyöllä parempaa metatietoa -työpaja](#)

- [Yhteen vai erikseen -keskustelun ratkaisut](#) / Minna Kantanen

Mistä olikaan kyse?

020 ## #a 978-951-24-1754-4
#q kovakantinen

264 #1 #a Helsinki : #b Gummerus, #c [2021]

300 ## #a 392 sivua ; #c 23 cm

020 ## #a 978-951-24-2643-0
#q pehmeäkantinen

250 ## #a Kolmas painos.

264 #1 #a Helsinki : #b Gummerus, #c [2021]

300 ## #a 392 sivua ; #c 18 cm

Painetut julkaisut, lähtökohta

Yleiset kirjastot

- Asiakkaat haluavat tietää onko varattu kirja
 - kovakantinen, raskas
 - teksti isommalla fontilla
 - pehmeäkantinen, kevyt
 - teksti pienellä fontilla

Tieteelliset kirjastot

- Asiakkaat kiinnostuneet julkaisun sisällöstä
- Julkaisun ominaisuudet eivät ratkaisevia esim. kansityyppi tai kirjan koko
- Jos tietue on poimittu muualta, niin työläs muokata

Verkkojulkaisu, lähtökohta

Tieteelliset ja yleiset kirjasto

- Pyrkimys automaation ja massa-ajojen hyödyntämiseen
- Käytännöllistä käsitellä eri tiedostomuotoja samassa tietueessa

Kansallisbibliografia

- Eri tiedostomuodoilla ei välttämättä aivan samoja ominaisuuksia
- Tarve merkitä mihin tiedostomuotoon kuvailu perustuu?
- Esim. saavutettavuustiedoissa voi olla eroja.

Yhtä yksiselitteistä ohjetta ei saada aikaiseksi

Huomioidaan

- ISBN
- painetun aineiston kansityyppi
- lisäpainokset, uudet painokset
- verkkoaineiston tiedostomuoto
- kotimaisuus / ulkomaisuus
- poimintaluettelointi
- kansallisbibliografia

Milloin jatkossa tehdään uusi kuvailu?

Yleinen periaate

Uusi kuvailu tehdään

- yleensä aina kun julkaisun ISBN-tunnus on muuttunut.
- kun kuvailtavana on
 - uusi teos
 - uudistettu painos
 - uusi manifestaatio (esim. kustantaja vaihtuu)

Painettu aineisto

Kotimainen aineisto

- eri kansityypeistä erilliset kuvailut
- kovakantinen, pehmeäkantinen, kierreselkä
- poikkeus, samaan tietueeseen
 - jos eri kansityypit julkaistu samaan aikaan
 - ja julkaisuun painettu molemmat ISBN:t

Ulkomainen aineisto

- kuvaillaan useimmiten hyödyntämällä tietuepoimintaa
- poimitun tietueen kuvailuratkaisua voi noudattaa
- kova- ja pehmeäkantisen kuvailu voi olla samassa tietueessa

Verkkoaineistot

Kotimainen verkkoaineisto

- tehdään erilliset kuvailut, jos useampi tiedostomuoto
- esim. PDF, EPUB

Ulkomainen verkkoaineisto

- eri tiedostomuodot kuvaillaan samaan tietueeseen.

Uudet painokset

- RDA-kuvailuohjeiden mukaan painostieto ja tieto nimetystä uudistetusta painoksesta ovat manifestaation ydinelementtejä, joten jokainen uusi painos kuvaillaan erikseen.
- Jos kyseessä on muuttumaton lisäpainos, siitä tehdään Melinda-kuvailussa huomautus kenttään 500

500 ## #a Lisäpainokset: 2. painos 2022.

500 ## #a Lisäpainokset: Lisäpainos 2010.

Takautuvat muutokset

- Tietueisiin ei tehdä takautuvia korjauksia.
- Muutoksia voi tehdä vain, jos eri manifestaatiot ovat käsillä.

020 - #a ISBN-tunnus

- Pelkkä tunnus merkitään väliviivoineen.
- Jos julkaisussa on tunnus ilman väliviivoja
 - kuvailija lisää ne, mikäli mahdollista
- Jos väliviivoja ei ole mahdollista lisätä
 - tunnus jäljennetään suoraan julkaisusta
- Kotimaisten kustantajien tiedot
 - Suomen ISBN-keskuksen ylläpitämä [kustantajarekisteri](#)
 - Haku kustantajan nimellä tai kustantajatunnuksella
 - Kustantajatunnus on ISBN-tunnuksen alkuosa, esim. 978-951-51
 - [Lisätietoja](#) tunnuksen rakenteesta

020 - \$q Tarkentava tieto

- Kansityyppi merkitään osakenttään \$q - tarkentava tieto
 - Termit [Metatietosanastossa](#)
- \$q tarkoittaa osakenttään #a tai #z tallennettua tunnusta
- Jos tunnukseen liittyy useampia tarkentavia tietoja, toistetaan osakenttää #q
- pelkkää osakenttää #q ei voi tallentaa.

020 ## #a 978-952-69765-3-2 #q osa 3 #q pehmeäkantinen

020 ## #a 978-952-69765-1-8 #q kokonaisuus

020 ## #a 978-951-1-27641-8 #q EPUB

020 #z - Peruttu tai virheellinen ISBN-tunnus

- Virheellinen ISBN-tunnus merkitään #z
 - Ei merkitä "virh."/"virheellinen"
- Jos julkaisussa on virheellisesti väliviivoitettu ISBN
 - merkitään osakenttään #a (kuvailija korjaa väliviivat).
- Teknisesti virheellinen ISBN
 - merkitään samaan 020-kenttään kuin oikea ISBN (020 #z).
- Jos ISBN kuuluu toiselle julkaisulle
 - merkitään uuteen 020-kenttään osakenttään #z
 - 020 ## #a 978-952-7267-13-4 #q pehmeäkantinen
 - 020 ## #z 978-952-7267-12-7

Jos julkaisussa ei ole ISBN-tunnusta?

- 020-kenttää ei käytetä
- Kansallisbibliografia lisää f-tunnuksen kenttään 015 #a
- osakenttään #q merkitään kansityyppi

Esim.

015 ## #a f20112425
#q kierreselkä #2 skl

- Sidosasun voi merkitä kenttään [563 \(Huomautus sidoksesta\)](#)
 - sidottu
 - nidottu
- Tulevaisuudessa kenttä 340
 - 340 #l sidosasu - kontrolloitu sanasto
 - 563 #a huomautus sidoksesta - vapaamuotoinen huomautus

Kiitos!